

232 ROCZNICA UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

3 Maja Polska i Polacy na całym świecie obchodzą święto narodowe upamiętniające przyjęcie w 1791 r. pierwszej w Europie i drugiej na świecie spisanej konstytucji.

Celem przyświecającym jej twórcom było ratowanie kraju, którego terytorium zostało częściowo zaanektowane w wyniku I rozbioru. „Uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawnione rządu naszego wady, a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje, i z tej dogorywającej chwili, która nas samym sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą – egzystencją polityczną, niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony, chcąc oraz na błogostawieństwo, na wdzięczność współczesnych i przyszłych pokoleń zasłużyć” przywódcy Sejmu Wielkiego przyjęli konstytucję, która wszystkich obywateli brała „pod opiekę prawa i rządu krajowego”. Ustawa regulowała system prawny państwa, wprowadzając ustrój monarchii konstytucyjnej i zasadę trójpodziału władzy. Zniesiono liberum veto, konfederację i wolną elekcję. Choć interwencja militarna Rosji udaremniła reformę Rzeczypospolitej w połowie 1792 r., to do dzisiaj Konstytucja 3 maja jest jednym z fundamentów polskiej tradycji i państwowości.

Dzień uchwalenia Konstytucji 3 maja 1791 r. został uznany za święto narodowe już 2 dni później. Przez 123 lata zaborów Polski było zakazane. Zostało przywrócone w II Rzeczypospolitej Polskiej w 1919 r., zdelegalizowane przez okupantów niemieckich i sowieckich podczas II wojny światowej. Po jej zakończeniu było obchodzone tylko do 1946 r. Święto 3 Maja zostało oficjalnie zniesione w 1951 r. i przywrócone jako Święto Narodowe Trzeciego Maja w 1990 r. Od 2007 r. jest również świętem narodowym Litwy.

źródło: gov.pl